

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An, quando proponitur unum impedimentum pro alio? paragr. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

esse consanguineos, vel affines. Tertio, ut item solum sit obligatio eam explicandi, quando copula præcessit supplicationem Pontifici factam, & quando præcessit executionem à Delegato, non verò, quando habita est post executam dispensationem, licet antequam Matrimonium de præsentì contraheretur, quia tunc cum præcesserit dispensatio, illa copula non est in rigore incestuosa. Quarto, non esse necesse explicare numerum copularum cum eadem fortè habitatum, quia hæc multiplicitas cum eadem non avertit novum impedimentum, juxta ea, quæ nos paulò ante a doctumus. Quintò, non esse necesse, explicare copulam habitam inter con-

At, quando Executor dispensat pro foro interno, ut solet esse Confessarius per Pœnitentiariam Delegatus; debet interrogare de copula occulta, & supplicantes fateri debent, eaque supposita, non poterit Confessarius dispensationem exequi, quod, si exequeretur, exequeretur nulliter, ut item nulliter daretur, si falso illam negarent supplicantes. Vide hæc latius apud Sanchez, & Castropalaum, aliosque citatos. Idem proportionaliter dic, quando adest clausula, dummodo non adfuerit spes facilioris dispensationis, de qua plura vide apud Dianam loco citato.

CAPUT X.

Expressio falsi, quando notata vitiat Dispensationem.

NUPER, s. post explicationem causæ finalis, & causæ impulsivæ, Regulam Generalem cognoscendi, quando notata vitatur gratia à Principe concessa, attulimus. Illam ergo præsentì argumento sic breviter applica. Nulla redditur dispensatio Matrimonialis ex falsitate, quam proponis, quando illam à Pontifice postulas, si falsitas est in causa finali, si vero in causa impulsiva, valida est. Recole omnino cætera ibidem dicta, quibus in memoriam redactis, discurremus per aliquos speciales casus pertinentes ad dictam expressionem falsi, ad quam etiam spectant ea, quæ fortè per errorem Pontifici proponuntur.

§. PRIMUS.

Quando falso proponitur Impedimentum unum pro altero.

ANTONIUS proposuit, se esse Bertæ affinem in tertio gradu v. g. cum esset in tertio gradu consanguineus, obtinuit ne validè dispensationem Matrimonii cum eadem Bertæ. Respondeo nequaquam: & g. univ. saliter scito, invalidam esse dispensationem, si unum impedimentum exponatur pro alio, quia cum hæc sint impedimenta diversa, nul-

Xx 3 la ap-

Supra §. 6. n. 3. b. Cast. lo. conjunctio legalis, vel spiritualis, vel conjunctio publicæ honestatis, quia hæc non est proprie incestus: ita illi. Sed debere explicari in hac sententia, putat Castropalaus, quia putat, esse proprie in specie incestus. Ex his sententiis priorum sequuntur Decretissimi & viri, & ipse Sanchez, quamvis sequatur posteriorem, fatetur tamen, esse hanc probabilem, saltem de copula occulta, & in foro interno. Posteriorem verò, quæ est communior, multò à plures amplectuntur ita, ut ego, sic concludam, sicuti concludit his verbis Fagundez loc. cit. Si meum iudicium expedit circa has opiniones, dico, primam, quæ loquitur de occulta, & in foro interno, esse validè tractat. Probabilem, secundam probabiliorem, & ordinariè in praxi tenendam. Porro illud in omni sententia monendum; Si fortè Pontifex in literis, quibus ipse, & à Delegato committit dispensationem executandam, explicite hanc clausulam inserat Dummodo copula non intercesserit, vel Dummodo non intercesserit sub spe facilioris Dispensationis, Executorem Dispensationis, debere omnino supplicantes interrogare, ipsosque teneri, verum respondere, alioqui nulla esset dispensatio, ut item esset nulla, si intercessisset copula, &c. Et ipse dispensaret. Addit tamen rectè Sanchez, e necessariam distinctionem. Nam, quando executor pro foro externo dispensat, non potest interrogare de copula occulta, de qua non adit infamia æquivalens semiplenæ probationi; quod si interroget, poterunt supplicantes negare sub apta æquivocatione, quamvis fortè adest aliqua suspicio de illa, nec per dictam negationem vitabitur dispensatio:

la apparet Pontificis voluntas in rescripto, per quam possimus colligere, ipsum dispensasse in impedimento, quod non fuit ipsi propositum: Excipi tamen hic potest, quod supra diximus in unico illo casu, quando illud unum impedimentum involvebatur a in alio.

*x Sup. c. 9.
§. 3. n. 9.*

2. Neque dicas, Pontificem, si scivisset, dispensasset, ne id dicas, inquam, quia conditio nihil ponit in esse, nisi purificetur. Cum ergo ea in hoc casu purificata non sit, quia Pontifex impedimentum verum nunquam cognovit, ideo remanet, impedimento verò non fuisse dispensatum.

*b Dian. p. p.
t. 10. de le.
gib. ref. 36
V. Nota et
p. 8. tr.
3. ref. 64.
fine.*

*c Conr. l. c.
d Portell.
in Resp.
mor. T. 2.
casu 49.
num. 2.*

3. Diana b putat, executores posse validè expedire dispensationem consanguinitatis, licet in Brevi dicatur, Affinitatis, sed lege Conradum, e qui rectè illum impugnat. Portella d item est ex parte Dianæ, citatque pro se Bonacinam, sed sui dicti rationem non affert.

§. II.

Quando falso proponitur gradus conjunctionis, hoc est, unus pro alio.

I. Sed quid, si error, seu falsitas contingeret circa gradus ejusdem conjunctionis?

Respondeo cum necessaria distinctione; Si enim pro gradu proximior expressisti remotiorem, ut, si eras in secundo consanguinitatis, expressisti Tertium, invalida erit dispensatio; sic enim manifestè Pontifex non cognosceret quantitatem gratiæ, quam concederet. At, si contra, pro remotiore expressisti proximior, etiam advertenter, ut, si, cum esses in tertio, exposuisti, esse in secundo, probabile est, valere dispensationem, quia cum Pontifex intendat, tollere impedimentum, satis videtur tollere, dum illud tollit in eo strictiori gradu, in quo sine dubio imbibitur, qui minus strictus est.

*g Conrad.
l. c. n. 94.*

Quare in hoc non sequimur Conradum, g sententiam oppositam, licet, ut fatear, probabiliter.

§. III.

Quando proponitur unica causa falsa.

I. Si unica causa dispensandi proponatur Pontifici, atque hæc sit usquequaque falsa, corrumpit omnino dispensatio; cum enim dispensatio semper detur ex causa, si hæc falsa sit, cum tunc nulla sit, dispensatio non datur.

2. Dixi (usquequaque falsa) nam posset esse ipsa falsa, sed motivum, quod apparet in illa posset esse verum ex alia causa non proposita. Proponis v. g. ut Pontifex dispenseret ad Matrimonium inter Antonium, & Antoniam, quia secus hæc ob carentiam dotis remaneret innupta; falsum autem est, eam carere dote; verum tamen est, eam remansuram innuptam, sed ex alia causa, quæ non fuit proposita, nempe v. g. ex deformitate, ex gradæva ætate, ex infamia contra ipsam exorta, vel ex simili alio defectu. Tunc ergo validanè est dispensatio.

3. Respondeo. Communis, & in praxi excipienda b opinio est, esse invalidam, etiam si 47. n. 11. per inculpatum errorem falsitas hæc contingeret. Ratio est, quia Pontifex movetur solum ex causa proposita, & ex illo motivo, quod relationem habet ad dictam propositam causam; non ergo ab illo motivo relato ad causam non propositam.

4. Confirmo Primò, à posteriori satis effaciter. Nam, cur tanta Doctorum, & Pontificum diligentia in proponendis, examinandis, & approbandis causis? Sanè sufficeret in supplicationibus sic semper ponere: *Supplicatur Sanctissimus Pontifex, ut dispenseret cum Antonia, ne innupta remaneat*, ut certè, ex aliqua tandem causa, remaneret. Confirmo Secundò, ex dictis in hanc eandem rem. i supra.

Quicquid igitur dicat Leander, & Martinus Sancti Joseph apud Dianam valdè, ut videtur, ad hanc sententiam propendentem, quem modo ipse idem, & modo nos citavimus pro nostra sententia. Sed certè, vel hic locus est bene explicandus, ne sibi Sanchez contradicat, vel ipse à nobis hac in re, ejus pace, non est approbandus.

§. I V. n. 29.